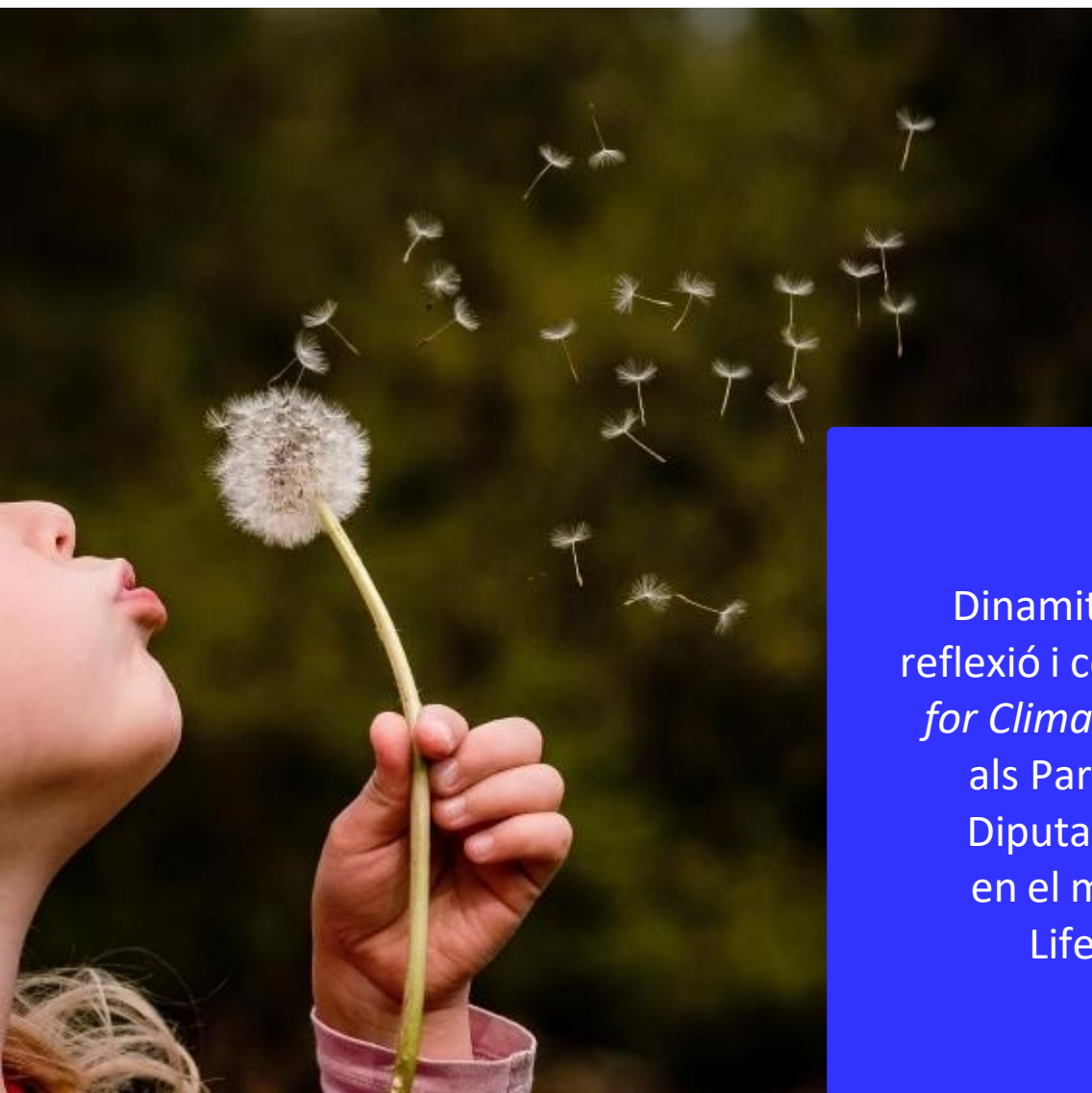

Dinamització d'espais de reflexió i co-creació, *Living Lab for Climate Change* (LL4CC), als Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona en el marc del projecte Life eCOadapt50

INFORME TÈCNIC DE LA SESSIÓ 1 DEL LIVING LAB AL PARC DE LA SERRALADA DE MARINA

Oficina del Parc de la Serralada de Marina, la Conreria, 21 de gener de 2025

ÍNDIX

1.	Introducció	2
2.	Enfocament de la Sessió 1.....	3
3.	Resultats.....	5
	Sessió 1 del <i>Living Lab</i> per compartir els resultats de la diagnosi.....	5
	Validació dels Riscos.....	5
	Consideracions sobre la localització de la diagnosi al Parc	5
	Mapa dels efectes del canvi climàtic observats al Parc	6
4.	Conclusions	12
5.	Assistents al <i>Living Lab</i>	13
	Annex 1: Fitxa grupal.....	14

1. Introducció

La Diputació de Barcelona coordina el projecte LIFE eCOadapt50 centrat en la co-creació, amb els agents del territori, d'una acció estratègica d'adaptació al canvi climàtic en 19 territoris de Catalunya centrada en quatre sectors econòmics especialment vulnerables als efectes del canvi climàtic: agro-ramader, forestal, turístic i pesquer. El projecte preveu executar fins al 2030 un seguit d'accions vinculades a aquests quatre sectors.

Per fer-ho, cal comptar amb un diagnòstic que permeti fer el mapeig de vulnerabilitats d'aquests territoris davant el canvi climàtic, estudi que ha coordinat l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic (OCCC), de la Generalitat de Catalunya, sòcia del projecte. És aquest diagnòstic el que es va presentar el passat 21 de gener de 2025, en l'espai de participació i co-creació, anomenat al projecte *Living Lab*, en què es definirà l'acció estratègica per a l'adaptació al canvi climàtic del territori del Parc de la Serralada de Marina.

L'objectiu de la sessió era compartir i validar els resultats d'aquesta diagnosi. El present document recull els principals resultats i aportacions obtingudes durant la sessió.

2. Enfocament de la Sessió 1

La sessió de dinamització del *Living Lab* va estructurar-se de la manera següent:

- Presentació de la sessió (Joana Barber – Cap del Servei de Gestió de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona): Va situar el context del projecte Life eCOadapt50, emmarcant-hi les activitats a desenvolupar durant la sessió.
- BLOC 1: Resultats de la diagnosi del LIFE eCOadapt50 (Laura Puértolas - Albirem): Comprenia un recull de conceptes principals sobre el canvi climàtic i l'avaluació dels riscos com a context a la presentació dels resultats de la diagnosi. Per a l'àmbit territorial més relacionat amb el Parc, els resultats de la diagnosi es van presentar agrupant-se en:
 - Les projeccions climàtiques de temperatura i precipitació, així com els índexs climàtics derivats.
 - El retorn de l'enquesta de percepció de riscos elaborada durant el projecte de diagnosi a la primavera de 2024, amb èmfasi en el resum dels riscos prioritaris per perill climàtic i sector econòmic.
 - La presentació dels riscos avaluats un cop efectuada la seva revisió per part de l'equip tècnic del Parc. Cadascun dels riscos anava associat a la selecció dels quatre sectors econòmics treballats en la diagnosi que hi tenien relació: agrícola, ramader, forestal i turístic.
- Dinàmica 1: Validem la diagnosi (Laura Puértolas - Albirem): Aquesta primera part va consistir en una discussió en plenari seguint tres preguntes obertes, per valorar si les persones assistents trobaven a faltar algun element en els resultats de la diagnosi presentats, alhora que es va considerar quina era la seva opinió respecte a la conjuntura que presentaven i les seves expectatives.
- BLOC 2: Perspectives des del Parc (Cinta Pérez – Directora del Parc de la Serralada de Marina): Des de l'equip del Parc es va oferir una visió global del context de l'espai natural per facilitar la contextualització de la diagnosi. A continuació, es va analitzar la conjuntura dels efectes del canvi climàtic que ja s'havien pogut observar fins al moment, connectant-los amb cadascun dels 4 sectors econòmics considerats.
 - Dinàmica 2: La vostra visió des del territori (Laura Puértolas - Albirem): A fi de connectar amb l'experiència dels agents del territori i aprofundir en la localització dels resultats de la diagnosi, es va treballar en la co-creació d'un mapa dels efectes del canvi climàtic ja observats dins del territori del Parc. Una vegada agrupades les persones participants en la reflexió estratègica d'un dels 3 sectors econòmics¹ treballats, es va dur a terme una primera part de reflexió individual, treballant per completar una fitxa personal. Posteriorment, els resultats es van consensuar a nivell de cada taula de treball, arribant-se a definir una postura comuna. A través de la posada en comú entre els equips de les

¹ Per optimitzar el repartiment de les persones entre els grups de treball es va agrupar el sector agrícola i el ramader en un sol sector "agro-ramader".

3 taules sectorials, es va elaborar un llistat integrat dels principals efectes del canvi climàtic ja observats al Parc, assenyalant-se al mapa la ubicació de punts representatius d'aquests efectes, sent possible també distingir quins dels sectors els havien percebut en cada cas.

- Propers passos i cloenda: Tancament de l'acte i emplaçament de les persones participants a retrobar-se de cara a la propera sessió de la primavera de 2025.

3. Resultats

SESSIÓ 1 DEL *LIVING LAB* PER COMPARTIR ELS RESULTATS DE LA DIAGNOSI

Es recullen en aquest apartat les principals aportacions recollides durant la primera sessió del *Living Lab* al Parc de la Serralada de Marina, en la qual es van presentar els resultats de la diagnosi.

VALIDACIÓ DELS RISCOS

Durant el procés de validació dels riscos identificats en la diagnosi (pàgines 9 a 34 de la presentació de la sessió) hi ha hagut diverses aportacions:

- La més destacada, que engloba les altres, ha estat la combinació del canvi climàtic amb el factor humà, l'activitat massiva de visitants al Parc, que es considera que hi agreuja els efectes del canvi climàtic. Es fa constar la proximitat de l'Àrea Metropolitana i les urbanitzacions circumdants.
- L'increment de temperatures i la reducció dels dies de fred, que han fet augmentar el nombre de sortides nocturnes pel Parc, evitant les hores de màxima insolació, també a l'hivern. Això ha reduït en certa manera l'estacionalitat en les visites al Parc, tot i que l'afluència sempre ha estat força constant durant l'any.
- L'augment del risc d'incendis a causa del canvi climàtic, combinat amb la gran afluència de visitants al Parc i la interacció que fan amb la natura, és un risc que preocupa a una part de les persones assistents a la sessió.
- Es considera important esmentar la reducció de la biodiversitat al Parc a causa del canvi climàtic que, en combinació amb la creixent pressió humana, pot agreujar encara més aquesta tendència.
- El canvi climàtic també ha suposat l'augment i expansió de vectors de malalties, com ara paparres i mosquits (comú i tigre).

CONSIDERACIONS SOBRE LA LOCALITZACIÓ DE LA DIAGNOSI AL PARC

Com a complement a la informació presentada durant l'exposició feta per l'equip del Parc (pàgines 35 a 40 de la presentació de la sessió), es destaquen les següents consideracions:

- Necessitat d'acotar al context específic del Parc els resultats del projecte Life eCOadapt50, tot mantenint la coherència i cohesió amb la resta de territoris participants.
- El Parc és un enclavament reduït, de només 2.086 ha, que experimenta una gran pressió humana, amb més de 385.000 habitants i un gran nombre de visitants anuals (362.066 visitants registrats al 2024).
- Feblesa del sector primari. La majoria de les explotacions són d'autoconsum, tot i l'empenta que darrerament mostra el sector de la vinya en alguns indrets i algunes iniciatives de producció d'horta ecològica per la venda. A nivell ramader hi ha algunes iniciatives individuals (amb els

sectors caprí, boví i equí), que proven de mantenir el paisatge en mosaic. Absència d'explotacions forestals més enllà d'algun pla de gestió.

- La majoria del Parc és de propietat privada, fet que implica complexitat en la gestió, per exemple, en què fer amb els arbres secs.
- La sequera dels darrers anys ha provocat l'assecament de pous, mines i punts d'aigua.
- Important decaïment forestal i de biodiversitat. Els pins, afeblits per la sequera, juntament amb plagues com l'escarabat del pi (*Tomicus destruens*) i la processonària (*Thaumetopoea pityocampa*) s'han vist afectats i molts han mort, sobretot a la banda de mar.

FIGURA 1: MOMENT DE LA PRESENTACIÓ DELS EFECTES DEL CANVI CLIMÀTIC AL CONJUNT DEL PARC, A CÀRREC DE CINTA PÉREZ, DIRECTORA DEL PARC DE LA SERRALADA DE MARINA

MAPA DELS EFECTES DEL CANVI CLIMÀTIC OBSERVATS AL PARC

En la part final de la sessió, les persones assistents es van distribuir en tres grups corresponents a tres sectors econòmics. Cada sector té un color i forma representatius, que facilita la tasca de situació dels efectes observats al mapa del Parc:

- **Sector agro-ramader (cercle groc)**: 8 persones en total, pertanyents al sector agrícola i ramader (3p), entitats científiques, culturals i educatives (2p), entitats conservacionistes (1p) i el propi Parc (1p).

- **Sector forestal (triangle verd)**: 6 persones en total, provinents d'entitats científiques, culturals i educatives (3p), del sector forestal (1p), esportives (1p) i el propi Parc (1p).
- **Sector turístic (quadrat blau)**: 9 persones en total, pertanyents entitats cíviques (4p), entitats científiques, culturals i educatives (3p), conservacionistes (1p) i el propi Parc (1p) .

FIGURA 2: DETALL DEL TREBALL INDIVIDUAL EN LES TAULES SECTORIALS

Després de la part de reflexió inicial, completant les fitxes personals, es va dur a terme el debat simultani a cadascuna de les taules de treball, a fi de consensuar el posicionament del sector representat. Seguidament, es van compartir en plenari els elements identificats, enumerant-se successivament els efectes més destacats per ordre d'aparició, assignant-los-hi un nombre de referència únic i comú per a tots els sectors (p.e. l'efecte 1, comú a tots els grups, "Assecament de les fonts, mines i pous" té la mateixa numeració per tots els sectors). Aquesta dinàmica va donar com a resultat el llistat següent dels efectes del canvi climàtic observats al Parc². El llistat és el següent:

1. Assecament de fons, mines i pous
2. Massificació dels espais naturals (patrimoni, aparcaments, incivisme)
3. Mortalitat de la vegetació (arbres, arbustos, etc)
4. Pèrdua/reducció de pol·linitzadors
5. Pèrdua de confort climàtic
6. Pèrdua de biodiversitat
7. Augment de plagues
8. Augment del risc d'incendi
9. Erosió i empobriment del sòl
10. Canvis en el cicle fenològic
11. Canvis en la producció i disponibilitat de pastures i conreus

Durant la reflexió, es van destacar els següents elements associats a cadascun dels efectes i localitzacions identificades per part dels diversos sectors, agrupades de manera sintètica a la Taula 1:

² Atès que el temps es va esgotar durant la posada en comú, s'han afegit a l'informe els punts a partir del número 6 d'acord a la integració de la informació present a les fitxes grupals i a partir dels comentaris sorgits durant la dinàmica, que resten pendents de la validació per part de les persones participants.

1. Assecament de fonts, mines i pous: Es percep amb caràcter generalitzat a tot el Parc una davallada en els recursos hídrics, assecament de naixements d'aigua, pous, menys humitat a les obagues, etc. El grup que se centrava en el sector agro-ramader en destaca la Font del Pop, el monestir de Sant Jeroni de la Murtra, els pous de Can Cirera, Ca l'Andreu i Can Fàbrega. Per la seva banda, els altres grups coincideixen en esmentar les fonts de l'Alzina, dels Avellaners, dels Caçadors i del Tort. L'assecament de les fonts també pot fer perdre visitants i turistes, en haver-hi restriccions en l'ús d'aigua.
2. Massificació dels espais naturals (patrimoni, aparcaments, incivisme): Durant la sessió ha estat un dels elements destacats. Hi ha gran afluència tot l'any, que s'incrementa durant els caps de setmana i festius, independentment de l'estació – ja que el clima és cada vegada més suau-, i es concentra en corriols, senders i llocs amb patrimoni. S'esmenta l'augment de l'incivisme als indrets on hi ha més concentració de visitants. Es destaquen els poblats ibèrics del Parc (Puig Castellar, Turó d'en Boscà, les Maleses), la Creu de Montigalà, Coll de la Malesa, la font del Tort o el Monestir de Sant Jeroni de la Murtra.
3. Mortalitat de la vegetació: Amb una afectació generalitzada d'arbres, pins, i arbustos. Se'n destaca la zona de Tiana, on la majoria dels arbustos -inclosos aladerns i arbocers- s'han assecat llevat del llentiscle (*Pistacia lentiscus*). També s'han vist afectades les zones al voltant del monestir de Sant Jeroni de la Murtra, del turó de Miravittes, la part entre Can Bellús i el Sot de la Font d'en Fàbregues, i el coll de Vedrans. El grup centrat en el sector forestal esmenta que la mortalitat de la vegetació es produeix al conjunt del Parc i en destaca, al mapa, algunes localitzacions al voltant de la Cartoixa de Montalegre, Sant Pere de Reixac, a la zona propera a Can Riera i la Coma d'Oms. També es destaca el Rocar com a zona afectada.
4. Pèrdua/reducció de pol·linitzadors: L'augment d'espècies invasores, com la vespa asiàtica (*Vespa velutina nigrithorax*), sovint afavorides pel clima més benigne, l'ús de determinats agroquímics, juntament la sequera i reducció de la humitat vinculada al canvi climàtic, ha reduït la presència de pol·linitzadors i, de retruc, de biodiversitat. El grup centrat en el sector agro-ramader en destaca les zones amb prats i camps (paisatges en mosaic) com és a redol del monestir de Sant Jeroni de la Murtra, la vall de Betlem, Canyet, l'entorn de la cartoixa de Montalegre, Can Ballús – amb força prats-, al voltant de la Mare de Déu de l'Alegria, la zona de la vall de Pomar i el sector de Tiana, al nord del turó de Can Codina .
5. Pèrdua de confort climàtic: Durant els pics de calor els visitants es concentren en les hores de menor intensitat, alhora que el treball a l'hort i altres tasques també s'hi ha hagut d'adaptar. Al Parc, el grup centrat en el sector agro-ramader en destaca llocs com Sant Jeroni de la Murtra i Ca l'Andreu, mentre que el centrat en el turístic ho situa a la part de Sant Climent, a Can Ruti i als GR del Parc. Zones com la Font del Tort, que abans eren ombrejades per arbres, han perdut atractiu pels visitants en reduir-se la cobertura boscosa.
6. Pèrdua de biodiversitat: Els canvis ambientals –increment de temperatura, concentració de pluges, sequera, etc.- també redueixen la riquesa de flora i fauna al Parc. Hi ha menys ratpenats, ericons i amfibis. Aquest fet, a banda de l'impacte ecològic, també minva l'atractiu turístic del Parc.
7. Augment de plagues: L'increment de temperatures i reducció de precipitacions afavoreix l'augment i la major afectació de plagues, que poden ser vector de malalties a animals, com paparres i mosquits, inclòs el mosquit tigre (*Aedes albopictus*). En el cas de les paparres, s'esmenta que poden augmentar la transmissió de la malaltia de Lyme en ser-ne vector. En general, totes les plagues amplien la seva distribució i el període d'activitat. També en l'arbrat, com poden ser l'escarabat del pi (*Tomicus destruens*), la processonària (*Thaumetopoea pityocampa*) o fongs, que n'incrementen la mortalitat.

8. Augment del risc d'incendi: L'increment de les temperatures i la davallada de les precipitacions i humitat, juntament amb la conseqüent mort d'arbres, augmenta el risc d'incendis. S'esmenten les parts més properes a Santa Coloma de Gramenet i a Montcada i Reixac com a zones de risc.

9. Erosió i empobriment del sòl: Afecta les zones amb un major ús per part dels corriols. També comporta la pèrdua de sòl en algunes localitzacions de

10. Canvis en el cicle fenològic. Es constaten canvis en els ritmes de floració dels pol·linitzadors i la biodiversitat.

11. Canvis en la producció i disponibilitat de pastures i conreus. El canvi en la disponibilitat de pastures pel bestiar, incrementant-ne els costos de manteniment. També altera els ritmes de cultiu de les zones de conreu.

urretaie

2025-02-27 17:29:56

i pèrdua

Per als 5 primers efectes consensuats i enumerats a la llista anterior, les persones participants a la dinàmica (Figura 3) van assenyalar al mapa del Parc les principals localitzacions on ja han estat percebuts (Figura 4).

FIGURA 3: DETALL DEL TREBALL PARTICIPATIU PER SITUAR AL MAPA LES LOCALITZACIONS A ON S'HAN DETECTAT EFECTES DEL CANVI CLIMÀTIC

A nivell general, l'equip que ha situat més punts al mapa ha estat el del sector agro-ramader amb 18 punts. El grup del sector turístic ha indicat 14 localitzacions, seguit del forestal, amb 13.

TAULA 1: RESUM DELS EFECTES OBSERVATS PER PART DELS DIVERSOS SECTORS A LES FITXES GRUPALS I LES LOCALITZACIONS MÉS DESTACADES. ELS VALORS DE LA TAU LA INDIQUEN LA SEVERITAT (EN UNA ESCALA LIKERT ENTRE 1 I 5, DE MENYS A MÉS SEVERITAT), SEGONS LA INFORMACIÓ PRESENT A LES FITXES GRUPALS.

EFFECTES OBSERVATS QUE S'HAN CONSENSUAT	LOCALITATS	AGRO-RAMADER	FORESTAL	TURÍSTIC
1. Assecatment de fonts, mines i pous	Font del pop	4		
	Ca l'Arqué	4		
	Sant Jeroni de la Murtra	4		
	Pou ca l'Andreu	4		
	Pou can Fàbrega	4	5	
	Pou can Cirera	4		
	Font de l'Alzina		5	4
	Font dels Avellaners		5	4
	Font dels Caçadors		5	4
	Font del Tort		5	4
	Font de Sant Roc			4
	Font del Joncar			4
	Font d'en Bartomeu			4
2. Massificació dels espais naturals (patrimoni, aparcaments, incivisme)	Font de la Bota			4
	Creu de Montigalà			4
	Sant Jeroni de la Murtra			4
	Poblat ibèric del Puig Castellar			4
	Poblat ibèric de les Maleses			4
	Poblat ibèric del Turó d'en Boscà			4
	Coll de la Malesa			4
3. Mortalitat de la vegetació (arbres, arbustots, etc)	Font del Tort			4
	Sant Jeroni de la Murtra	Sense indicar		
	Turó de Miravetges	Sense indicar		
	Can Bellús	Sense indicar		
	Coll de Vedrans	Sense indicar		
	Cartoixa de Montalegre		5	
	Sant Pere de Reixac		5	
	Can Riera		5	
	Coma d'Oms		5	
	Tiana		5	
4. Pèrdua/reducció de pol·linitzadors	Font de l'Alzina		5	
	Àrea de lleure de les Oliveres			Sense indicar
	Sant Jeroni de la Murtra - Vall de Betlem	4		
	Cartoixa de Montalegre	4		
	Can Bellús	4		
	Mare de Déu de l'Alegria	4		
	Vall de Pomar	4		
5. Pèrdua de confort climàtic	Nord Can Codina (Tiana)	4		
	Canyet	4		
	Sant Jeroni de la Murtra	Sense indicar		
	Sant Climent			3
	Can Ruti			3
	Ca l'Andreu	Sense indicar		
	GRS	Sense indicar		
6. Pèrdua de biodiversitat	El Rocar	Sense indicar		
	Font del Tort	Sense indicar		
7. Augment de plagues	Tot el Parc			5
	El Rocar			5
	Sant Jeroni de la Murtra - Vall de Betlem	4		
	Pomar	4		
	Canyet	4		
	Tiana	4		
	Zona propera Santa Coloma		5	
8. Augment del risc d'incendi	Zona propera Montcada		5	
	Sense indicar			4
	Zona propera a Santa Coloma de Gramenet		5	
9. Erosió i empobriment del sòl	Zona propera a Montcada i Reixac		5	
	Corriols del Parc		4	3
10. Canvis en el cicle fenològic	Zona propera a Santa Coloma de Gramenet		4	
	Zona propera a Montcada i Reixac		4	
	Canyet	4		
11. Canvis en la producció i disponibilitat de pastures i conreus	Tiana	4		
	Can Miravetges	4		

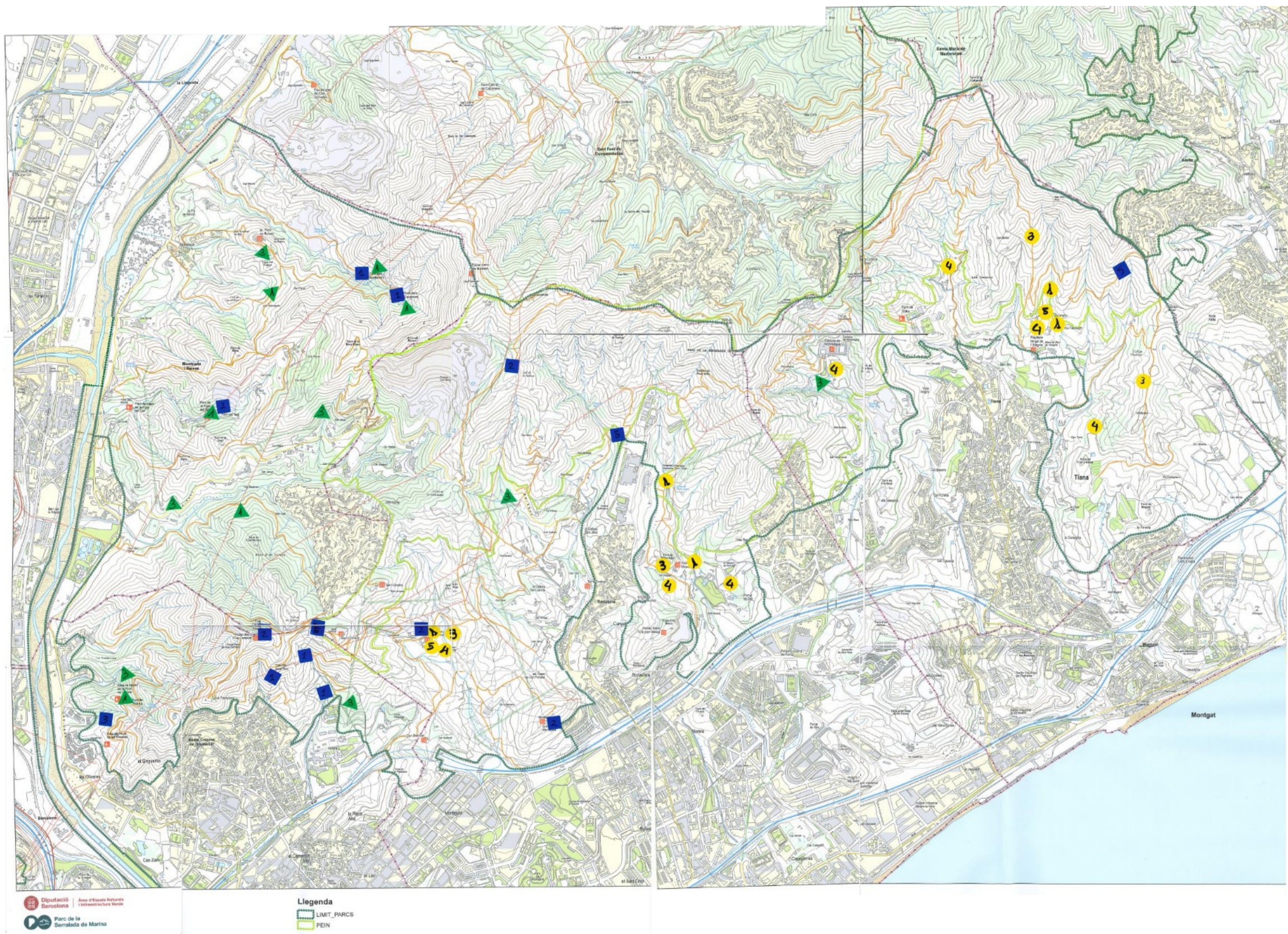

FIGURA 4: MAPA DELS PUNTS ON ES DETECTA UN MAJOR IMPACTE DELS EFECTES DEL CANVI CLIMÀTIC OBSERVATS AL PARC DE LA SERRALADA DE MARINA. ELS COLORS I FORMES DELS PUNTS CORRESPONDEN ALS DIVERSOS SECTORS (CERCLE GROC: AGRO-RAMADER, TRIANGLE VERD: FORESTAL I QUADRAT BLAU: TURÍSTIC) PER ALS QUALS S'HAN IDENTIFICAT ELS REPTES DE LA Llista AGREGADA, ENUMERATS DE L'1 AL 11. ELS PUNTS 6-11 S'HAN AFEGIT A PARTIR DELS RESULTATS DELS FULLS GRUPALS I COMENTARIS. LA COMPOSICIÓ S'HA REALITZAT EN BASE AL MAPA APORTAT PER LA DIRECCIÓ DEL PARC, A ESCALA 1:8.000 APROXIMADAMENT

4. Conclusions

Aquesta primera sessió del *Living Lab* al Parc de la Serralada de Marina ha permès compartir i validar els resultats de la diagnosi de la vulnerabilitat climàtica efectuada en el marc del projecte Life eCOadapt50.

La sessió i les dinàmiques participatives realitzades han permès recollir aportacions rellevants per part d'una mostra diversa de persones i entitats del territori, connectant els efectes observats del canvi climàtic a l'activitat de tres sectors econòmics en el context del Parc: l'agro-ramader, el forestal i el turístic. Aquest primer exercici mostra una distribució força repartida dels punts recollits, tot i que hi ha concentracions per sectors. Determinats punts com l'assecament de fonts, mines i pous; mortalitat de la vegetació o l'augment de les plagues s'han considerat àmpliament generalitzades.

El sector amb més impactes localitzats és l'agro-ramader, amb punts situats a la part oriental i sud del Parc. Un nombre importat s'ha concentrat al voltant de tres eixos: el del monestir de Sant Jeroni de la Murtra, l'Hípica Badalona, la Vall de Betlem, per una banda; el sector del Turó de Miravítes - Pomar; i el situat al voltant de la Mare de Déu de l'Alegria – Ca l'Andreu. La majoria de les aportacions a la part est del Parc pertanyen a aquest sector. El sector pugna per sobreviure mantenint el paisatge en mosaic i la permanència de pastures i cultius. L'assecament de pous, fonts i mines, la menor de la humitat ambiental, a banda de la reducció de la pastura ha incrementat els costos del sector, així com el canvi en el cicle fenològic en els cultius i prats. Les jornades s'han hagut d'adaptar a la incidència de la calor.

Es considera que el sector turístic s'ha vist afectat també pel canvi climàtic. Hi ha un important nombre de visites durant tot l'any, la suavitat de les temperatures hivernals ha suposat que durant aquest període no es redueixi l'afluència i que les activitats, també nocturnes, s'incrementin. La massificació té una component de tensió tant en el manteniment de la biodiversitat com en l'erosió dels corriols més transitats, la pèrdua de sòl, l'increment del risc d'incendi, etc. La pèrdua de confort climàtic i l'escassetat d'aigua pot tenir-hi un efecte dissuasiu. La reducció de llocs frescos durant l'estiu, quan les visites es concentren en hores de menys calor, i la impossibilitat d'omplir piscines per episodis de sequera poden modificar l'assiduitat d'aquest sector. Els punts destacats al mapa es concentren al sector occidental, sobretot al voltant de punts d'interès cultural, com el poblat ibèric de Puig Castellar.

El sector forestal és pràcticament inexistent al Parc, fet que condiciona de partida la interacció amb el paisatge, essent més complex trencar el contínuum de bosc més enllà de les actuacions que promou el propi Parc o la mortaldat provocada pel canvi climàtic. Els efectes d'aquest han estat molt marcats sobre les espècies forestals, observant-se un decaïment forestal massiu i mortaldat d'exemplars a tot el Parc, destacant la façana litoral o alguns indrets com Sant Jeroni de la Murtra, entre d'altres. La gestió de la vegetació morta suposa uns elevats costos de retirada i, sobretot, de manteniment, tractant-se d'un tema important a considerar.

La interpretació conjunta dels resultats del mapa va donar peu a una reflexió rica i aprofundida, amb moltes intervencions per part de les persones participants, que suposa un resultat d'interès per a ser tingut en compte en les futures etapes del projecte. S'espera que en la propera sessió de primavera es pugui validar aquest exercici.

5. Assistents al *Living Lab*

La sessió del *Living Lab* va comptar amb representants de les següents organitzacions:

- Agrupació Excursionista Bufalà
- Associació Amics de Reixac
- Associació Amics Museu Municipal de Montcada i Reixac
- Associació Bosc de Llum
- Agrupació de Defensa Forestal 301 La Serralada
- Associació de Propietaris Forestals de la Serralada Litoral Central
- Associació Els Verds de Badalona
- Centre Excursionista PuigCastellar (CEP)
- Conreu Sereny SCCL
- Diputació de Barcelona
- Escola de Natura Angeleta Ferrer
- Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya
- La Màquia de Montcada i Reixac
- La Sargantana SCC - Vinya Vall de Betlem

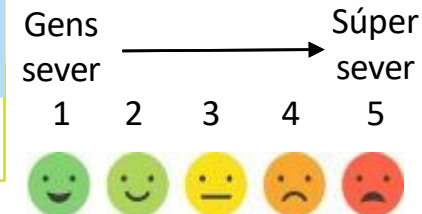
Annex 1: Fitxa grupal

S'adjunta la Fitxa grupal emprada durant l'activitat de participació, que ja recull els 8 efectes del canvi climàtic identificats al Parc, en cas que vulgueu completar-la afegint-hi alguna altra localització podeu fer-nos-la arribar durant la propera sessió de primavera.

Quantes persones del grup de treball d'avui pertanyeu a cada tipus d'entitat?

Agrícola + ramader	Forestal	Científic, cult i edu	Cinegètic	Cívic	Conserv.	Esport	Turis.	AP

Sector econòmic analitzat avui

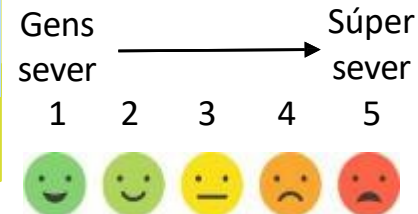
Quins efectes del canvi climàtic ja heu observat al Parc?

Nom dels efectes observats	Indrets del parc on heu observat els efectes	Com de severs han estat?
1 Assecament de fons, mines i pous		
2 Massificació dels espais naturals (patrimoni, aparcaments, incivisme)		
3 Mortalitat de la vegetació (arbres, arbustos, etc)		
4 Pèrdua/reducció de pol·linitzadors		
5 Pèrdua de confort climàtic		
6 Pèrdua de biodiversitat		

Quantes persones del grup de treball d'avui pertanyeu a cada tipus d'entitat?

Agrícola + ramader	Forestal	Científic, cult i edu	Cinegètic	Cívic	Conserv.	Esport	Turis.	AP

Sector
econòmic
analitzat avui

Quins efectes del canvi climàtic ja heu observat al Parc?

Nom dels efectes observats	Indrets del parc on heu observat els efectes	Com de severs han estat?
7 Augment de plagues		
8 Augment del risc d'incendi		
9 Erosió i empobriment del sòl		
10 Canvis en el cicle fenològic		
11 Canvis en la producció i disponibilitat de pastures i conreus		